

Vreme: 08.10.2026 13:22

Medij: ekapija.com

Link: <https://www.ekapija.com/news/5696102/stete-od-susa-u-srbiji-rastu-a-paori-sve-manje-osiguravaju>

Autori: @ekapija

Teme: Osiguravajuća društva

Naslov: Štete od suša u Srbiji rastu a paori sve manje osiguravaju useve - Može li taj trend da se promeni?

14274

Ilustracija (Foto: rsooll/shutterstock.com) Ekonomisti Uroš Davidović i Nataša Tešić sagledali su i analizirali višegodišnje podatke o poljoprivrednim štetama i **osiguranju**. Brojke nisu dobre, ali postoje mere koje Srbija može sprovesti da pomogne poljoprivrednicima - i svojoj ekonomiji. Muke ratara zbog klime U Srbiji, 2026. će se po svemu sudeći pridružiti rastućem nizu godina tokom kojih je šteta od vremenskih ekstrema prešla 1 mlrd EUR, odnosno preko 1% državnog BDP-a. Najveći udeo štete, preko 70%, stvaraju suše u poljoprivrednoj proizvodnji, posebno u kasnim usevima kao što je kukuruz. **Osiguranje** je moguće rešenje za poljoprivrednike, ali analiza pokazuje da je u proseku samo 2% izgubljene poljoprivredne vrednosti zaštićeno. Stanje je jasno - trenutni sistem **osiguranja** nije adekvatan za nastupajuće klimatske rizike. Rešenja postoje i ne moramo izmišljati toplu vodu: za uspešne sisteme **osiguranja** koji koriste kako poljoprivrednicima, tako i **osiguravajućim** društvima i široj ekonomiji, možemo se ugledati na države kao što su Španija ili Turska. Ovogodišnja suša je drastično uticala na poljoprivredne prinose kukuruza, soje, šećerne repe i suncokreta u Srbiji. Uparivanjem dostupnih informacija o zasejanim površinama, trenutnim tržišnim cenama i zabeleženom smanjenju prinosa, može se napraviti gruba procena da bi ekonomski gubici od suše samo u proizvodnji kukuruza mogli biti između 360 i 500 mil EUR. A sveukupno, mada je do kraja 2026. ostalo nešto manje od tri meseca, već se sada sa velikom izvesnošću može tvrditi da će ova godina biti treća u nizu u kojoj će, usled klimatskih ekstrema, ukupna godišnja šteta u Srbiji biti najmanje 1 mlrd EUR. Od 2012. godine do danas, u čak devet godina ukupna godišnja šteta od klimatskih ekstrema iznosila je najmanje 500 mil EUR, dok je u sedam godina bila veća od 1 mlrd EUR. Četiri od tih sedam godina desile su se nakon 2020. godine. Ilustracija (Foto: igorstevanovic/shutterstock.com) U pitanju su iznosi koji su bili veći od 1% BDP-a Srbije, a koji su se uglavnom odnosili na direktan gubitak u poljoprivrednoj proizvodnji usled suše. Stanje je jasno: visoka godišnja akumulacija šteta postaje sve učestalija. Da li **osiguranje** može biti mera prilagođavanja na izmenjene klimatske uslove? Očigledno je da neksus voda-hrana-energija u Srbiji već neko vreme trpi značajne uticaje klimatskih šokova, i da su neophodna dodatna materijalna ulaganja u hidrokapital, sistem vodosnabdevanja, održivu poljoprivredu, urbano prilagođavanje...Međutim, postoje i mere koje se odnose na organizaciju društva i privrede, koje ne moraju biti skupe, a koje mogu znatno ublažiti rizike od klimatskih ekstrema. Jedna od takvih mera je i **osiguranje**. **Osiguranje** ne sprečava uticaje klimatskih promena. Ono radi nešto drugo: premešta gubitak sa pojedinačnog preduzeća ili domaćinstva na širi skup učesnika i kroz vreme, tako da jedan loš period ne znači kraj proizvodnje ili gubitak potrošačkih mogućnosti. Stoga se, u kontekstu prilagođavanja klimatskim promenama, **osiguranje** posmatra kao instrument finansijske zaštite koji može doprineti očuvanju kontinuiteta privrednih aktivnosti i jačanju otpornosti privrednih sektora. Broj **osiguranja** u poljoprivredi u poslednje 3 godine u padu S obzirom na to da se oko 73% ukupnih šteta od klimatskih ekstrema u Srbiji od početka 21. veka odnosilo na poljoprivredne gubitke uzrokovane prvenstveno sušom, ali i drugim klimatskim ekstremima, razložno je postaviti pitanje koliko je **osiguranje** useva i plodova tokom tog perioda doprinelo zaštiti poljoprivrednog dohotka. Prema podacima Narodne banke Srbije, broj zaključenih **osiguranja** rastao je gotovo neprekidno od 2005. do 2022. godine, sa samo dva izuzetka: 2009. godine (velika recesija) i 2020. godine (pandemija kovid-19). Za sedamnaest godina broj **osiguranja** plodova i useva gotovo se upetostručio. Međutim, nakon 2022. godine, broj **osiguranja** u poljoprivredi opao je za oko 27% za svega tri godine. (Foto: NBS/Klima 101/ Print Screen) Pad je pratilo i smanjenje ukupne premije. Vredi imati u vidu da podaci za 2025. godinu mogu biti podložni naknadnim izmenama, ali čak i posmatrano zaključno sa 2024. godinom, reč je o prekidu trenda koji je trajao skoro dve decenije. Ovaj značajan pad možda već sada treba posmatrati kao signal da trenutni sistem **osiguranja** nije adekvatan za nastupajuće klimatske rizike, naročito ako se ima u vidu da su u dve godine unutar tog trogodišnjeg perioda samo suše prouzrokovale u sumi više od 2,5 mlrd EUR poljoprivrednih gubitaka. Teško je na osnovu samih agregiranih podataka utvrditi šta stoji iza ove kontrakcije tržišta. Jedno od mogućih objašnjenja je cena: prosečna premija po **osiguranju** porasla je sa istorijskog minimuma od oko 735 EUR u 2018. godini na oko 1.040 EUR u 2024. godini, u stalnim cenama. Drugo je poverenje: udeo odbijenih i storniranih odštetnih zahteva u ukupno rešenim zahtevima kretao se oko 24% u periodu 2014-2018, da bi od 2019. godine porastao na oko 30%. Drugim rečima, danas otprilike svaki treći rešeni zahtev ne rezultira isplatom naknade. Podaci NBS-a ne omogućavaju da se utvrde razlozi, niti da se odbijeni zahtevi razdvoje od storniranih, ali je teško zamisliti da takva stopa ne utiče na spremnost poljoprivrednika da ponovo kupe polisu. Analiza: Koliko je izgubljene poljoprivredne vrednosti bilo zaštićeno? Naša originalna analiza ukazuje da je, u proseku, tokom ekstremno sušnih godina bilo zaštićeno svega 2% izgubljene poljoprivredne vrednosti. Za procenu makroekonomskog učinka **osiguranja** tipično se koristi mera zaštitnog jaza, koja predstavlja udeo šteta koje nisu pokrivene **osiguranjem** u ukupnim ekonomskim štetama u datoj godini. Drugim rečima, što je zaštitni jaz bliži nuli, to je pokrivenost **osiguranjem** veća, a vrednosti bliske jedinici ukazuju na relativno slabu zaštitu

Vreme: 08.10.2026 13:22

Medij: ekapija.com

Link: <https://www.ekapija.com/news/5696102/stete-od-susa-u-srbiji-rastu-a-paori-sve-manje-osiguravaju>

Autori: @ekapija

Teme: Osiguravajuća društva

Naslov: Štete od suša u Srbiji rastu a paori sve manje osiguravaju useve - Može li taj trend da se promeni?

funkciju **osiguranja**. U analizi, uparili smo agregirane podatke NBS o **osiguranju** useva i plodova sa podacima o uticajima atmosferskih događaja. Tokom posmatranog perioda, u svih osam godina karakterisanih ekstremnom sušom, zaštitni jaz bio je veći ili jednak 0,95, a u proseku je iznosio 0,98. Ilustracija (Foto: isak55/shutterstock.com) To znači da tokom prošle dve decenije sistem **osiguranja** plodova i useva u Srbiji nije uspeo da pruži adekvatnu zaštitu poljoprivrednom sektoru onda kada je ona bila najpotrebnija: zaštitni jaz od 0,98 znači da je u proseku bilo zaštićeno svega 2% izgubljene poljoprivredne vrednosti. Penetracija **osiguranja** useva i plodova očigledno je ostala niska i pored stalnog rasta tržišta tokom prethodne skoro dve decenije, sve do 2022. godine. Potreba za **osiguranjem** useva i plodova sigurno postoji. Međutim, relativno visoke cene, uslovljenje rizikom od katastrofalne akumulacije, i relativno nizak nivo poljoprivrednog dohotka, održavaju zaštitni jaz na neprihvatljivo visokom nivou, i to uprkos državnim subvencijama od 40-70%. Da li se ovi nepoželjni tržišni ishodi mogu popraviti, i na koji način? Kako smanjiti zaštitni jaz u poljoprivredi? Da bi **osiguranje** pružilo veću zaštitu poljoprivrednicima, potrebno je povećati njegovu dostupnost i obezbediti pokriće koje odgovara rizicima kojima je proizvodnja izložena. To zahteva saradnju **osiguravača**, države i poljoprivrednika, uz povezivanje finansijske zaštite sa merama prilagođavanja klimatskim promenama. Potreba za takvom saradnjom posebno dolazi do izražaja kod rizika koji istovremeno pogađaju veliki broj gazdinstava. **Osiguranje** lakše raspoređuje finansijski teret šteta kada svi **osiguranici** nisu istovremeno izloženi gubicima. Grad, na primer, najčešće zahvata ograničeno područje, pa gazdinstva u drugim krajevima mogu ostati pošteđena. Međutim, kod suše je situacija složenija. Ona može istovremeno pogoditi veliki broj proizvođača na širokom području, zbog čega **osiguravači** u jednoj sezoni mogu imati obaveze koje znatno premašuju premiju prikupljenu za taj rizik. Samo povećanje broja **osiguranika** tada nije dovoljno, jer i novouključena gazdinstva mogu biti pogođena istom sušom. Za preuzimanje takvog rizika potrebni su odgovarajući kapital, rezerve i **reosiguranje**, kojim **osiguravači** prenose deo svojih obaveza na druge **osiguravajuće** institucije. Troškovi ove zaštite mogu povećati premiju, dok ograničavanje ponude ostavlja deo poljoprivrednika bez mogućnosti da **osigura** proizvodnju. Zato razvoj dostupnog **osiguranja** od suše zahteva širu raspodelu rizika. Jedan od mogućih pravaca jeste partnerstvo države, **osiguravača** i **reosiguravača**, sa unapred utvrđenim pravilima finansiranja i podele odgovornosti za velike gubitke. Španija kao primer saradnje države i **osiguravača** Kako takva saradnja može da izgleda pokazuje španski sistem poljoprivrednog **osiguranja**, koji povezuje zajedničko preuzimanje rizika, javno **reosiguranje** i subvencionisanje premija. Ilustracija (Foto: Lorenza62/Shutterstock) **Osiguravajuća** društva uključena u sistem udružena su u pul kojim upravlja Agroseguero, društvo zaduženo za upravljanje zajedničkim poslovima poljoprivrednog **osiguranja** u ime članica pula. Svako društvo preuzima dogovoreni deo rizika, dok se procena i isplata šteta organizuju zajednički. Time se finansijski teret velikih gubitaka raspoređuje između više učesnika. Dodatnu zaštitu pruža javna institucija Consorcio de Compensación de Seguros. Ona kroz **reosiguranje** pokriva veliki deo viška šteta u posebno nepovoljnim godinama, prema unapred utvrđenim pravilima. Takav mehanizam povećava sposobnost sistema da podnese katastrofalnu sezonu. Država istovremeno podržava poljoprivrednike subvencionisanjem premija i usmerava razvoj **osiguranja** kroz godišnje planove. U oblikovanju sistema učestvuju i organizacije poljoprivrednika, čime se stvara prostor da se pokriće prilagođava potrebama proizvodnje. Za Srbiju je ovaj primer važan jer pokazuje da podrška **osiguranju** može obuhvatiti i pomoć poljoprivrednicima da plate premiju i mehanizme koji **osiguravačima** omogućavaju da preuzmu velike rizike. Primena sličnog pristupa zahtevala bi procenu domaćih potreba, kapaciteta **osiguravača** i mogućnosti javnog finansiranja. Turska kao primer **osiguranja** prema prinosu na nivou sela Pored načina raspodele rizika, važno je i kako se utvrđuje pravo na naknadu. Turski sistem TARSIM, koji povezuje **osiguravajuća** društva uz podršku države, pruža primer **osiguranja** zasnovanog na prinosu na nivou sela. Ovaj proizvod obuhvata gubitke prinosa usled suše i drugih ugovorenih rizika na površinama koje se ne navodnjavaju, za kulture među kojima su pšenica, ječam, leblebija i sočivo. Država subvencionise 70% premije. Pravo na naknadu zavisi od toga da li prosečan ostvareni prinos određene kulture u selu padne ispod ugovorenog praga. Taj prag utvrđuje se korišćenjem podataka turskog zavoda za statistiku i pula Tarsim. Ako je uslov ispunjen, pravo na naknadu imaju svi proizvođači u selu koji su tu kulturu **osigurali** ovim proizvodom. Takav pristup ima i ograničenje: gubitak pojedinačnog gazdinstva ne mora odgovarati proseku sela. Poljoprivrednik može pretrpeti znatnu štetu, a da uslov za isplatu ne bude ispunjen. Zato su izbor područja i pouzdano utvrđivanje prinosa presudni za kvalitet zaštite. Za Srbiju bi ovo mogao biti pravac za razvoj pilot-programa u odabranim područjima i za pojedine kulture. Pre uvođenja, trebalo bi proveriti da li raspoloživi podaci omogućavaju pouzdano određivanje očekivanog i ostvarenog prinosa na dovoljno malom području. Potrebni su i jasna pravila isplate, objašnjenje ograničenja poljoprivrednicima i odgovarajuća finansijska podrška. Šta bi konkretno trebalo uraditi u Srbiji? Prvi korak bio bi preispitivanje načina na koji se usmerava javna podrška **osiguranju**. Pored broja subvencionisanih polisa,

Vreme: 08.10.2026 13:22

Medij: ekapija.com

Link: <https://www.ekapija.com/news/5696102/stete-od-susa-u-srbiji-rastu-a-paori-sve-manje-osiguravaju->

Autori: @ekapija

Teme: Osiguravajuća društva

Naslov: Štete od suša u Srbiji rastu a paori sve manje osiguravaju useve - Može li taj trend da se promeni?

trebalo bi pratiti koje rizike one pokrivaju, koliku površinu obuhvataju i koliko su dostupne manjim gazdinstvima. Na osnovu toga mogla bi se razmotriti veća podrška pokriću suše i drugih rizika koji stvaraju velike gubitke, a ostaju nedovoljno **osigurani**. Promenu subvencija trebalo bi uskladiti sa razvojem ponude, kako poljoprivrednici ne bi ostali bez podrške dok odgovarajući proizvodi još nisu dostupni. Istovremeno, potrebno je jasnije informisati poljoprivrednike o tome šta kupuju. Pre zaključenja ugovora trebalo bi razumljivo objasniti pokrivene rizike, isključenja, uslove isplate i deo gubitka koji proizvođač snosi sam. Poljoprivredne savetodavne službe i udruženja proizvođača mogli bi da pomognu u poređenju ponuda i izboru zaštite koja odgovara konkretnoj proizvodnji. Dostupna polisa ima ograničenu vrednost ako njeni uslovi nisu dovoljno jasni **osiguraniku**. Važno je koji deo rizika treba **osigurati**. Važno je urediti i odnos **osiguranja** i državne pomoći nakon nepogoda. Unapred poznati kriterijumi omogućili bi proizvođačima da razumeju na kakvu podršku mogu računati i koji deo rizika treba da **osiguraju**. Pomoć najugroženijima treba sačuvati, uz pravila koja podstiču **osiguranje** i ulaganje u preventivne mere. Time bi se smanjila neizvesnost i za gazdinstva i za javne finansije. Finansijsku zaštitu potrebno je povezati sa prilagođavanjem same proizvodnje. Očuvanje vlage u zemljištu, izbor kultura i sorti prilagođenih lokalnim uslovima i održivo upravljanje vodom trebalo bi da budu deo istog pristupa. **Osiguranje** može pomoći da se preostali gubici lakše podnesu, dok ove mere treba da smanje njihovu učestalost i obim. Sve navedeno zahteva pouzdaniju evidenciju šteta. Nepotpuni i neuporedivi podaci koji se nalaze u bazi DesInventar kada je u pitanju Srbija otežavaju procenu stvarnog nivoa zaštite. Potrebna je usklađena evidencija ekonomskih gubitaka i naknada iz **osiguranja**, razvrstanih prema događaju, uzroku, području i vrsti proizvodnje. Takvi podaci omogućili bi pouzdaniju procenu rizika, planiranje javne podrške i praćenje rezultata uvedenih mera. Veliki evidentirani gubici u godinama ekstremne suše i pad broja ugovora o **osiguranju** nakon 2022. godine daju jak razlog da se postojeći pristup preispita. Razvoj novih proizvoda, pouzdanih podataka i poverenja proizvođača zahteva vreme, pa pripremu treba započeti pre naredne velike nepogode. Uspeh tih promena trebalo bi meriti time koliko poljoprivrednika dobija pravovremenu i odgovarajuću naknadu - i koliko im ona pomaže da nastave proizvodnju. Krajnji cilj je da gazdinstva nakon nepovoljne sezone po pravilu imaju sredstva da obnove proizvodnju i pripreme se za narednu.

Vreme: 09.10.2026 05:39

Medij: blic.rs

Link: <https://www.blic.rs/vesti/drustvo/zimske-gume-obavezne-od-1-novembra-vozaci-spremite-pare/tdygwf0>

Autori: Predrag Vujanac

Teme: Osiguravajuća društva

Naslov: Zimske gume obavezne od 1. novembra, vozači spremite pare

4399

Za nešto više od tri sedmice počinje period kada vozači u Srbiji moraju da imaju zimske pneumatike ako se na kolovozu nalaze sneg, led ili poledica, ali stručnjaci upozoravaju da ne treba čekati prve pahulje za zamenu guma. Cene kompleta novih zimskih guma kreću se od oko 17.000 do čak 60.000 dinara, u zavisnosti od dimenzije i proizvođača. Po domaćem Zakonu o bezbednosti saobraćaja (ZOBS) svako vozilo od 1. novembra tekuće do 1. aprila sledeće godine mora imati zimske gume na točkovima ukoliko su na kolovozu sneg, led ili poledica. Bez zimskih guma u takvim uslovima sledi vam novčana kazna. Ali, što je još važnije, vožnja sa letnjim pneumaticima u ovm periodu, čak i kad su kolovozi suvi, predstavlja veliki rizik po bezbednost. Ipak, mnogi vozači čekaju prve pahulje da bi letnje gume zamenili zimskim, upravo se pozivajući na ZOBS da su zimski pneumatici potrebni samo ukoliko su na kolovozu sneg, led ili poledica. Saobraćajni stručnjaci, međutim, navode da je za potpunu bezbednost u vožnji bitna i temperatura vazduha. - Čim temperatura pada ispod 7 stepeni Celzijusa pneumatici za letnju upotrebu gube svoju najvažniju karakteristiku dobrog prijanjanja, a njihov zaustavni put prilikom kočenja je i do dva puta duži od uobičajenog traga koji ostavljaju pneumatici za zimsku upotrebu - ukazuju u Agenciji za bezbednost saobraćaja. Naime, testovi takvog kočenja na ledu pokazali su da je sa letnjim gumama, pri brzini od 30km/h, zaustavni put kočenja 68 metara, dok je sa zimskim gumama 57 metara. Iako period od 1. novembra do 1. aprila može da bude bez mnogo padavina, moguć je dugotrajniji mrz, što svakako jesu uslovi za zimske gume. - Zimske gume nisu samo za sneg. One su pravljenе za niske temperature i pružaju bolje prijanjanje na asfalt, jer je njihova smeša mekša i elastičnija. Zimske gume imaju i dublje kanale i poseban dezen koji bolje odvodi vodu i bljuzgavicu, čime se smanjuje rizik od akvaplaninga. Ukratko, nisu važne samo kada pada sneg, već u svim hladnim i vlažnim uslovima, što u Srbiji znači veći ovog perioda određenog ZOBS-om - objašnjavaju vulkanizeri. Još jedan važan razlog zbog čega na točkovima od 1. novembra do 1. aprila treba da imate zimske gume, tiče se eventualne saobraćajne nezgode čiji možete biti vinovnik ili učesnik. - Ukoliko vam se dogodi saobraćajna nezgoda tako što ćete, na primer, sleteti sa puta, a nemate zimske pneumatike, onda vam **osiguranje** neće priznati nikakvu štetu, čak i da niste krivi za saobraćajnu nezgodu, jer ste u periodu kada su propisane zimske, vi upravljali vozilom sa letnjim gumama - objašnjavaju saobraćajni policajci. Što se tiče kazni, ako vas saobraćajna policija u periodu od 1. novembra do 1. aprila zatekne da vozite sa letnjim gumama, a na kolovozu su sneg, led ili poledica, kao pojedinca vas može očekivati globa od 10.000 do 20.000 dinara. Kazne su još i više ako ste odgovorno lice - od 6.000 do 50.000 dinara, dok je kazna za pravno lice u rasponu od 60.000 do čak 800.000 dinara. Ako tek treba da kupite nove zimske gume, ovogodišnja ponuda pokazuje da za najčešće dimenzije postoji veliki raspon cena, pre svega u zavisnosti od proizvođača i klase pneumatika. Proverom aktuelnih cenovnika specijalizovanih prodavnica i velikih onlajn trgovina, kao i oglasa trgovaca, može se videti da se pojedine gume mogu naći za oko 5.000 dinara po komadu, dok kvalitetniji modeli poznatih proizvođača prelaze 12.000, 13.000, pa i 15.000 dinara. Kod dimenzije 195/65 R15, jedne od najzastupljenijih na domaćem tržištu, cene se, zavisno od proizvođača, kreću od 5.900 do 9.000 dinara po komadu. Još veća razlika vidi se kod dimenzije 205/55 R16, takođe veoma česte na domaćim automobilima. Raspon cena je, opet zavisno od toga ko gumu proizvodi, od 4.900 do 13.000 dinara po komadu. Kod manjih gradskih automobila, dimenzija 175/65

Vreme: 09.10.2026 05:39

Medij: blic.rs

Link: <https://www.blic.rs/vesti/drustvo/zimske-gume-obavezne-od-1-novembra-vozaci-spremite-pare/tdygwf0>

Autori: Predrag Vujanac

Teme: Osiguravajuća društva

Naslov: Zimske gume obavezne od 1. novembra, vozači spremite pare

R14, aktuelna ponuda takođe pokazuje širok raspon - od 4.350 do 5.800 dinara po komadu. Za vlasnike automobila sa većim točkovima, odnosno dimenzijom 225/45 R17, izbor je još skuplji - od 5.200 do 15.000 dinara po gumi, zavisno od proizvođača. Ukoliko već posedujete dovoljno očuvane zimske pneumatike i ne kupujete nove, ovosezonski trošak će vam biti samo usluga vulkanizera. Cene zamene letnjih guma zimskim pneumaticima kreću se od 4.000 do 12.000 dinara za sve četiri gume, zavisno od njihovih dimenzija i toga da li je felna čelična ili aluminijumska. BONUS VIDEO BONUS VIDEO

Vreme: 08.10.2026 15:26

Medij: blic.rs

Link: <https://www.blic.rs/biznis/vesti/nagradna-igra-ekspo-karta-za-pobedu-uslovi-za-ucesce-i-pravila->

Autori: Blic Biznis

Teme: Osiguravajuća društva

Naslov: Vlada Srbije potvrdila pravila: Ako kupite ovu kartu i skenirate kod, ulazite u trku za nagrade

1451

Vlada Srbije u tehničkom mandatu usvojila je uredbu kojom se menja način utvrđivanja statusa pretežnog izvoznika, kao i zaključak o organizovanju nagradne igre "Ekspo karta za pobedu". Na sednici je usvojen i program subvencija u oblasti lovstva za 2026. godinu. Od 1. januara 2027. godine status pretežnog izvoznika utvrđivaće se na osnovu podataka iz PDV evidencija, umesto iz finansijskih izveštaja. Promena se odnosi na obveznike koji ovaj status utvrđuju na godišnjem nivou, a predviđena je Uredbom o kriterijumima na osnovu kojih se utvrđuje šta se, u smislu Zakona o porezu na dodatu vrednost, smatra pretežnim prometom dobara u inostranstvo. Vlada je određena za priređivača nagradne igre "Ekspo karta za pobedu", koja će biti organizovana povodom međunarodne izložbe Ekspo 2027 Beograd. Građani će pravo na učešće ostvarivati registracijom važeće ulaznice kupljene preko zvaničnih prodajnih kanala. Prijava će se obavljati skeniranjem koda sa ulaznice putem mobilne aplikacije Ekspo 2027. U saopštenju nisu navedeni datum početka nagradne igre ni nagrade. Usvojen je i program raspodele i korišćenja sredstava za održivi razvoj i unapređenje lovstva za 2026. godinu. Programom će biti podržani projekti za unapređenje stanja populacija divljači i njihovih staništa, kao i razvoj sistema lovstva u Srbiji. Podrška obuhvata i rad korisnika lovišta, [osiguranje](#) u lovstvu, edukaciju i očuvanje lovačkih organizacija na području Kosova i Metohije.

Vreme: 08.10.2026 09:58

Medij: mondo.rs

Link: <https://mondo.rs/Info/Ekonomija/a2293119/srbija-na-listi-najmocnijih-kompanija-u-evropi-nis-na->

Autori: Mila Matović

Teme: Osiguravajuća društva

Naslov: Objavljena mapa najmoćnijih kompanija u Evropi: Holandski gigant na vrhu, a evo ko drži tron u Srbiji

3962

Najnovije istraživanje otkriva najvrednije berzanske kompanije u Evropi. Iako na vrhu dominira holandski tehnološki gigant ASML, u većini zemalja i dalje vode banke i energetika. U Srbiji je na prvom mestu NIS, sa vrednošću od 1,13 milijardi dolara.

Najvrednija kompanija na berzi u Evropi proizvodi sofisticirane mašine bez kojih je nemoguće napraviti savremene mikročipove. Međutim, iako tehnološki sektor drži sam vrh, širom kontinenta banke i dalje najčešće vode glavnu reč na lokalnim tržištima. Ova analiza prikazuje najveće kompanije kojima se javno trguje u 42 evropske zemlje, rangirane prema tržišnoj kapitalizaciji.

ASML ubedljivo ispred svih

Liderska pozicija holandske kompanije ASML odražava njen jedinstven položaj u globalnom lancu snabdevanja čipovima. Sa vrednošću od čak 670,27 milijardi dolara, ona je ujedno i jedina tehnološka kompanija među 42 nacionalna lidera u Evropi. ASML vredi skoro dvostruko više od britanskog bankarskog giganta HSBC ili švajcarskog farmaceutskog giganta Roše.

Kao jedini svetski dobavljač naprednih sistema za ekstremnu ultra-ljubičastu litografiju (EUV), ASML se nalazi na 20. mestu najvrednijih kompanija na svetu.

Sa druge strane, danski Novo Nordisk (proizvođač lekova Ozempik i Vegovi), koji je tokom 2024. godine bio najvrednija kompanija u Evropi sa više od 650 milijardi dolara, izgubio je preko 70% te vrednosti usled jake konkurencije američkog rivala Eli Lilly. Njegova trenutna vrednost iznosi 168,61 milijardu dolara.

Top 10 najvrednijih kompanija u Evropi

U samom vrhu evropske ekonomije dominiraju tehnologija, finansije, farmacija i industrija:

Holandija: ASML - 670,27 mlrd. \$ (Tehnologija)

Velika Britanija: HSBC - 342,35 mlrd. \$ (Bankarstvo)

Švajcarska: Roche - 341,50 mlrd. \$ (Farmacija)

Nemačka: Siemens - 246,27 mlrd. \$ (Industrija)

Francuska: L'Oréal - 230,18 mlrd. \$ (Roba široke potrošnje)

Španija: Banco Santander - 205,11 mlrd. \$ (Bankarstvo)

Danska: Novo Nordisk - 168,61 mlrd. \$ (Farmacija)

Irska: Eaton - 168,28 mlrd. \$ (Industrija)

Belgija: AB InBev - 146,41 mlrd. \$ (Roba široke potrošnje)

Italija: UniCredit - 142,57 mlrd. \$ (Bankarstvo)

Banke i energetika drže više od polovine Evrope

Osim kompanije ASML, finansijski i energetski sektor ubedljivo predvode evropska tržišta. Banke vode u 15 zemalja, a zajedno sa [osiguravajućim](#) kućama i investicionim fondovima čine lidere u ukupno 18 država. Energetske i komunalne kompanije prve su u još 10 zemalja, pa ova dva sektora čine čak 28 od ukupno 42 nacionalna lidera.

Vreme: 08.10.2026 09:58

Medij: mondo.rs

Link: <https://mondo.rs/Info/Ekonomija/a2293119/srbija-na-listi-najmocnijih-kompanija-u-evropi-nis-na->

Autori: Mila Matović

Teme: Osiguravajuća društva

Naslov: Objavljena mapa najmoćnijih kompanija u Evropi: Holandski gigant na vrhu, a evo ko drži tron u Srbiji

Ova struktura odražava način na koji je evropska ekonomija izgrađena, firme iz evrozone tradicionalno se daleko više oslanjaju na bankarske kredite, dok se američke kompanije primarno finansiraju preko tržišta kapitala.

Ipak, primetan je izostanak novih giganata. Izveštaj bivšeg predsednika Evropske centralne banke Marija Dragija pokazao je da u poslednjih 50 godina u Evropskoj uniji nijedna kompanija vredna više od 100 milijardi evra nije izgrađena "od nule", dok su u SAD u istom periodu stvorena čak šest giganta vrednih više od bilion evra.

Gde je Srbija i kako stoji region?

Na Balkanu i u okruženju slika je potpuno jasna, lokalnim berzama gospodare energetske kompanije, banke i farmaceutske kuće. U Srbiji je ubedljivo najvrednija kompanija Naftna Industrija Srbije (NIS) sa tržišnom vrednošću od 1,13 milijardi dolara. Pregled lidera u regionu:

Mađarska: OTP Bank - 36,11 mlrd. \$ (Bankarstvo)

Rumunija: Hidroelectrica - 16,55 mlrd. \$ (Energetika)

Slovenija: Krka - 8,96 mlrd. \$ (Farmacija)

Hrvatska: Zagrebačka banka - 8,50 mlrd. \$ (Bankarstvo)

Bugarska: Sopharma - 1,50 mlrd. \$ (Farmacija)

Bosna i Hercegovina: UniCredit Bank d.d. - 1,14 mlrd. \$ (Bankarstvo)

Srbija: NIS (Naftna Industrija Srbije) - 1,13 mlrd. \$ (Energetika)

Severna Makedonija: Komercijalna banka - 980 mil. \$ (Bankarstvo)

Crna Gora: Elektroprivreda Crne Gore (EPCG) - 680 mil. \$ (Energetika)

Vaše mišljenje nam je važno - ostavite komentar, nije potrebna registracija!

BONUS VIDEO:

Vreme: 08.10.2026 18:00

Medij: danas.rs

Link: <https://www.danas.rs/vesti/klimatske-promene/susa-stete-osiguranje-poljoprivreda/>

Autori: Radmila Marković

Teme: Osiguravajuća društva

Naslov: Štete od suša u Srbiji rastu, broj osiguranja u poljoprivredi opada

12702

Ovogodišnja suša je drastično uticala na poljoprivredne prinose kukuruza, soje, šećerne repe i suncokreta u Srbiji. Uparivanjem dostupnih informacija o zasejanim površinama, trenutnim tržišnim cenama i zabeleženom smanjenju prinosa, može se napraviti gruba procena da bi ekonomski gubici od suše samo u proizvodnji kukuruza mogli biti između 360 i 500 miliona evra.

A sveukupno, mada je do kraja 2026. ostalo nešto manje od tri meseca, već se sada sa velikom izvesnošću može tvrditi da će ova godina biti treća u nizu u kojoj će, usled klimatskih ekstrema, ukupna godišnja šteta u Srbiji biti najmanje milijardu evra, pišu za Klima101 ekonomisti Uroš Davidović i Nataša Tešić. Od 2012. godine do danas, u čak devet godina ukupna godišnja šteta od klimatskih ekstrema iznosila je najmanje 500 miliona evra, dok je u sedam godina bila veća od milijardu evra. Četiri od tih sedam godina desile su se nakon 2020. godine. U pitanju su iznosi koji su bili veći od 1% BDP-a Srbije, a koji su se uglavnom odnosili na direktan gubitak u poljoprivrednoj proizvodnji usled suše. Stanje je jasno: visoka godišnja akumulacija šteta postaje sve učestalija. Očigledno je da neksus voda-hrana-energija u Srbiji već neko vreme trpi značajne uticaje klimatskih šokova, i da su neophodna dodatna materijalna ulaganja u hidrokapital, sistem vodosnabdevanja, održivu poljoprivredu, urbano prilagođavanje... Međutim, postoje i mere koje se odnose na organizaciju društva i privrede, koje ne moraju biti skupe, a koje mogu znatno ublažiti rizike od klimatskih ekstrema. Jedna od takvih mera je i **osiguranje**. **Osiguranje** ne sprečava uticaje klimatskih promena. Ono radi nešto drugo: premešta gubitak sa pojedinačnog preduzeća ili domaćinstva na širi skup učesnika i kroz vreme, tako da jedan loš period ne znači kraj proizvodnje ili gubitak potrošačkih mogućnosti. Stoga se, u kontekstu prilagođavanja klimatskim promenama, **osiguranje** posmatra kao instrument finansijske zaštite koji može doprineti očuvanju kontinuiteta privrednih aktivnosti i jačanju otpornosti privrednih sektora. S obzirom na to da se oko 73% ukupnih šteta od klimatskih ekstrema u Srbiji od početka 21. veka odnosilo na poljoprivredne gubitke uzrokovane prvenstveno sušom, ali i drugim klimatskim ekstremima, razložno je postaviti pitanje koliko je **osiguranje** useva i plodova tokom tog perioda doprinelo zaštiti poljoprivrednog dohotka. Prema podacima Narodne banke Srbije, broj zaključenih **osiguranja** rastao je gotovo neprekidno od 2005. do 2022. godine, sa samo dva izuzetka: 2009. godine (velika recesija) i 2020. godine (pandemija covid-19). Za sedamnaest godina broj **osiguranja** plodova i useva gotovo se upetostručio. Međutim, nakon 2022. godine, broj **osiguranja** u poljoprivredi opao je za oko 27% za svega tri godine. Pad je pratio i smanjenje ukupne premije. Vredi imati u vidu da podaci za 2025. godinu mogu biti podložni naknadnim izmenama, ali čak i posmatrano zaključno sa 2024. godinom, reč je o prekidu trenda koji je trajao skoro dve decenije. Ovaj značajan pad možda već sada treba posmatrati kao signal da trenutni sistem **osiguranja** nije adekvatan za nastupajuće klimatske rizike, naročito ako se ima u vidu da su u dve godine unutar tog trogodišnjeg perioda samo suše prouzrokovale u sumi više od 2,5 milijardi evra poljoprivrednih gubitaka. Teško je na osnovu samih agregiranih podataka utvrditi šta stoji iza ove kontrakcije tržišta. Jedno od mogućih objašnjenja je cena: prosečna premija po **osiguranju** porasla je sa istorijskog minimuma od oko 735 evra u 2018. godini na oko 1.040 evra u 2024. godini, u stalnim cenama. Drugo je poverenje: udeo odbijenih i storniranih odštetnih zahteva u ukupno rešenim zahtevima kretao se oko 24% u periodu 2014-2018, da bi od 2019. godine porastao na oko 30%. Drugim rečima, danas otprilike svaki treći

Vreme: 08.10.2026 18:00

Medij: danas.rs

Link: <https://www.danas.rs/vesti/klimatske-promene/susa-stete-osiguranje-poljoprivreda/>

Autori: Radmila Marković

Teme: Osiguravajuća društva

Naslov: Štete od suša u Srbiji rastu, broj osiguranja u poljoprivredi opada

rešeni zahtev ne rezultira isplatom naknade. Podaci NBS-a ne omogućavaju da se utvrde razlozi, niti da se odbijeni zahtevi razdvoje od storniranih, ali je teško zamisliti da takva stopa ne utiče na spremnost poljoprivrednika da ponovo kupe polisu. Naša originalna analiza ukazuje da je, u proseku, tokom ekstremno sušnih godina bilo zaštićeno svega 2% izgubljene poljoprivredne vrednosti. Za procenu makroekonomskog učinka **osiguranja** tipično se koristi mera zaštitnog jaza, koja predstavlja udeo šteta koje nisu pokrivene **osiguranjem** u ukupnim ekonomskim štetama u datoj godini. Drugim rečima, što je zaštitni jaz bliži nuli, to je pokrivenost **osiguranjem** veća, a vrednosti bliske jedinici ukazuju na relativno slabu zaštitnu funkciju **osiguranja**. U analizi, uparili smo agregirane podatke NBS o **osiguranju** useva i plodova sa podacima o uticajima atmosferskih događaja. Tokom posmatranog perioda, u svih osam godina karakterisanih ekstremnom sušom, zaštitni jaz bio je veći ili jednak 0,95, a u proseku je iznosio 0,98. To znači da tokom prošle dve decenije sistem **osiguranja** plodova i useva u Srbiji nije uspeo da pruži adekvatnu zaštitu poljoprivrednom sektoru onda kada je ona bila najpotrebnija: zaštitni jaz od 0,98 znači da je u proseku bilo zaštićeno svega 2% izgubljene poljoprivredne vrednosti. Penetracija **osiguranja** useva i plodova očigledno je ostala niska i pored stalnog rasta tržišta tokom prethodne skoro dve decenije, sve do 2022. godine. Potreba za **osiguranjem** useva i plodova sigurno postoji. Međutim, relativno visoke cene, uslovljenje rizikom od katastrofalne akumulacije, i relativno nizak nivo poljoprivrednog dohotka, održavaju zaštitni jaz na neprihvatljivo visokom nivou, i to uprkos državnim subvencijama od 40-70%. Da li se ovi nepoželjni tržišni ishodi mogu popraviti, i na koji način? Da bi **osiguranje** pružilo veću zaštitu poljoprivrednicima, potrebno je povećati njegovu dostupnost i obezbediti pokriće koje odgovara rizicima kojima je proizvodnja izložena. To zahteva saradnju **osiguravača**, države i poljoprivrednika, uz povezivanje finansijske zaštite sa merama prilagođavanja klimatskim promenama. Potreba za takvom saradnjom posebno dolazi do izražaja kod rizika koji istovremeno pogađaju veliki broj gazdinstava. **Osiguranje** lakše raspoređuje finansijski teret šteta kada svi **osigurani** nisu istovremeno izloženi gubicima. Grad, na primer, najčešće zahvata ograničeno područje, pa gazdinstva u drugim krajevima mogu ostati pošteđena. Međutim, kod suše je situacija složenija. Ona može istovremeno pogoditi veliki broj proizvođača na širokom području, zbog čega **osiguravači** u jednoj sezoni mogu imati obaveze koje znatno premašuju premiju prikupljenu za taj rizik. Samo povećanje broja **osigurani** tada nije dovoljno, jer i novouključena gazdinstva mogu biti pogođena istom sušom. Za preuzimanje takvog rizika potrebni su odgovarajući kapital, rezerve i **reosiguranje**, kojim **osiguravači** prenose deo svojih obaveza na druge **osiguravajuće** institucije. Troškovi ove zaštite mogu povećati premiju, dok ograničavanje ponude ostavlja deo poljoprivrednika bez mogućnosti da **osigura** proizvodnju. Zato razvoj dostupnog **osiguranja** od suše zahteva širu raspodelu rizika. Jedan od mogućih pravaca jeste partnerstvo države, **osiguravača** i **reosiguravača**, sa unapred utvrđenim pravilima finansiranja i podele odgovornosti za velike gubitke. Kako takva saradnja može da izgleda pokazuje španski sistem poljoprivrednog **osiguranja**, koji povezuje zajedničko preuzimanje rizika, javno **reosiguranje** i subvencionisanje premija. **Osiguravajuća** društva uključena u sistem udružena su u pul kojim upravlja Agroseguro, društvo zaduženo za upravljanje zajedničkim poslovima poljoprivrednog **osiguranja** u ime članica pula. Svako društvo preuzima dogovoreni deo rizika, dok se procena i isplata šteta organizuju zajednički. Time se finansijski teret velikih gubitaka raspoređuje između više učesnika. Dodatnu zaštitu pruža javna institucija Consorcio de Compensación de Seguros. Ona kroz **reosiguranje** pokriva veliki deo viška šteta u posebno nepovoljnim godinama, prema unapred utvrđenim pravilima. Takav mehanizam povećava sposobnost sistema da podnese katastrofalnu sezonu. Država istovremeno podržava poljoprivrednike subvencionisanjem premija i usmerava razvoj **osiguranja** kroz godišnje planove. U oblikovanju sistema učestvuju i organizacije poljoprivrednika, čime se stvara prostor da se pokriće prilagođava potrebama proizvodnje. Za Srbiju je ovaj primer važan jer pokazuje da podrška **osiguranju** može obuhvatiti i pomoć poljoprivrednicima da plate premiju i mehanizme koji **osiguravačima** omogućavaju da preuzmu velike rizike. Primena sličnog pristupa zahtevala bi procenu domaćih potreba, kapaciteta **osiguravača** i mogućnosti javnog finansiranja. Pored načina raspodele rizika, važno je i kako se utvrđuje pravo na naknadu. Turski sistem TARSIM, koji povezuje **osiguravajuća** društva uz podršku države, pruža primer **osiguranja** zasnovanog na prinosu na nivou sela. Ovaj proizvod obuhvata gubitke prinosa usled suše i drugih ugovorenih rizika na površinama koje se ne navodnjavaju, za kulture među kojima su pšenica, ječam, leblebija i sočivo. Država subvencionise 70% premije. Pravo na naknadu zavisi od toga da li prosečan ostvareni prinos određene kulture u selu padne ispod ugovorenog praga. Taj prag utvrđuje se korišćenjem podataka turskog zavoda za statistiku i pula TARSIM. Ako je uslov ispunjen, pravo na naknadu imaju svi proizvođači u selu koji su tu kulturu **osigurali** ovim proizvodom. Takav pristup ima i ograničenje: gubitak pojedinačnog gazdinstva ne mora odgovarati proseku sela. Poljoprivrednik može pretrpeti znatnu štetu, a da uslov za isplatu ne bude ispunjen. Zato su izbor područja i pouzdano utvrđivanje prinosa presudni za kvalitet zaštite. Za Srbiju bi ovo mogao biti pravac za razvoj pilot-

Vreme: 08.10.2026 18:00

Medij: danas.rs

Link: <https://www.danas.rs/vesti/klimatske-promene/susa-stete-osiguranje-poljoprivreda/>

Autori: Radmila Marković

Teme: Osiguravajuća društva

Naslov: Štete od suša u Srbiji rastu, broj osiguranja u poljoprivredi opada

programa u odabranim područjima i za pojedine kulture. Pre uvođenja, trebalo bi proveriti da li raspoloživi podaci omogućavaju pouzdano određivanje očekivanog i ostvarenog prinosa na dovoljno malom području. Potrebni su i jasna pravila isplate, objašnjenje ograničenja poljoprivrednicima i odgovarajuća finansijska podrška. Prvi korak bio bi preispitivanje načina na koji se usmerava javna podrška **osiguranju**. Pored broja subvencionisanih polisa, trebalo bi pratiti koje rizike one pokrivaju, koliko površinu obuhvataju i koliko su dostupne manjim gazdinstvima. Na osnovu toga mogla bi se razmotriti veća podrška pokriću suše i drugih rizika koji stvaraju velike gubitke, a ostaju nedovoljno **osigurani**. Promenu subvencija trebalo bi uskladiti sa razvojem ponude, kako poljoprivrednici ne bi ostali bez podrške dok odgovarajući proizvodi još nisu dostupni. Istovremeno, potrebno je jasnije informisati poljoprivrednike o tome šta kupuju. Pre zaključenja ugovora trebalo bi razumljivo objasniti pokrivene rizike, isključenja, uslove isplate i deo gubitka koji proizvođač snosi sam. Poljoprivredne savetodavne službe i udruženja proizvođača mogli bi da pomognu u poređenju ponuda i izboru zaštite koja odgovara konkretnoj proizvodnji. Dostupna polisa ima ograničenu vrednost ako njeni uslovi nisu dovoljno jasni **osiguraniku**. Važno je urediti i odnos **osiguranja** i državne pomoći nakon nepogoda. Unapred poznati kriterijumi omogućili bi proizvođačima da razumeju na kakvu podršku mogu računati i koji deo rizika treba da **osiguraju**. Pomoć najugroženijima treba sačuvati, uz pravila koja podstiču **osiguranje** i ulaganje u preventivne mere. Time bi se smanjila neizvesnost i za gazdinstva i za javne finansije. Finansijsku zaštitu potrebno je povezati sa prilagođavanjem same proizvodnje. Očuvanje vlage u zemljištu, izbor kultura i sorti prilagođenih lokalnim uslovima i održivo upravljanje vodom trebalo bi da budu deo istog pristupa. **Osiguranje** može pomoći da se preostali gubici lakše podnesu, dok ove mere treba da smanje njihovu učestalost i obim. Sve navedeno zahteva pouzdaniju evidenciju šteta. Nepotpuni i neuporedivi podaci koji se nalaze u bazi DesInventar kada je u pitanju Srbija otežavaju procenu stvarnog nivoa zaštite. Potrebna je usklađena evidencija ekonomskih gubitaka i naknada iz **osiguranja**, razvrstanih prema događaju, uzroku, području i vrsti proizvodnje. Takvi podaci omogućili bi pouzdaniju procenu rizika, planiranje javne podrške i praćenje rezultata uvedenih mera. Veliki evidentirani gubici u godinama ekstremne suše i pad broja ugovora o **osiguranju** nakon 2022. godine daju jak razlog da se postojeći pristup preispita. Razvoj novih proizvoda, pouzdanih podataka i poverenja proizvođača zahteva vreme, pa pripremu treba započeti pre naredne velike nepogode. Uspeh tih promena trebalo bi meriti time koliko poljoprivrednika dobija pravovremenu i odgovarajuću naknadu - i koliko im ona pomaže da nastave proizvodnju. Krajnji cilj je da gazdinstva nakon nepovoljne sezone po pravilu imaju sredstva da obnove proizvodnju i pripreme se za narednu. Ime * Komentar

